

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К.Д. УШИНЬСЬКОГО»
КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ, СОЦІОЛОГІЇ
ТА МЕНЕДЖМЕНТУ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ПІВДЕННО-УКРАЇНСЬКЕ ВІДДІЛЕННЯ СОЦІОЛОГІЧНОЇ АСОЦІАЦІЇ УКРАЇНИ

МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ ТА
МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

ПІВДЕННО- УКРАЇНСЬКІ НАУКОВІ СТУДІЇ

14-15 грудня, 2022 р.

м. Одеса

***Всеукраїнська науково-практична
конференція
студентів та молодих вчених
із міжнародною участю***

Програма та матеріали виступів учасників

***ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКІ
НАУКОВІ СТУДІЇ***

V Всеукраїнська науково-практична конференція студентів та молодих вчених (14 – 15 грудня 2022 р.)

УДК: 1+316 (062.552)

Затверджено вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Рецензенти:

Жарких В. Ю., доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії, історії та політології Національного університету «Одеська політехніка»

Пальшков К. Є., кандидат політичних наук, доцент, т.в.о. завідувача кафедри соціально-економічних дисциплін Одеського державного університету внутрішніх справ

Південноукраїнські наукові студії // Програма та матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та молодих вчених із міжнародною участю [«Південноукраїнські наукові студії»], (Одеса, 14-15 грудня, 2022 р.). – Одеса, 2023. – 222 с.

Науковий редактор та укладач: О. Б. Петінова

14-15 грудня відбулася вже традиційна V Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю студентів та молодих вчених «Південноукраїнські наукові студії», організатором якої є кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності та Південно-Українське відділення Соціологічної асоціації України. Конференція об'єднала представників різних ЗВО України в обговоренні глобальних проблем сучасності, стимулюванні публічних дебатів щодо викликів, які стоять перед суспільством в умовах сьогодення. До участі долучилися також студенти Аньхойського університету фінансів та економіки (Китай) в рамках україно-китайського освітньо-наукового проекту «Освіта в глобалізованому суспільстві: філософія, менеджмент, культура (сучасні тенденції, економічні опції та міжнародні практики)» під головуванням к. філос. н. Катерини Ткаченко. Конференція проходила у змішаному форматі та об'єднала офлайн та онлайн учасників. Теми, винесені на обговорення під час конференції, були надзвичайно актуальними, науковий захід об'єднав молодих цілеспрямованих людей, які під керівництвом науково-педагогічних працівників створюють творче наукове середовище через реалізацію успішних проектів, орієнтованих на підтримку нових наукових ідей, інновацій та обмін знаннями.

2. Освіта у Туреччині URL:<https://www.slideshare.net/AngelinaZrolko/ss-48533297>
3. Сапожніков С.В. Система вищої освіти Турецької республіки в умовах сьогодення. Вісник Дніпропетровського університету економіки та права імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія» №1 (1) – Дніпропетровськ, 2011.
4. Освіта в Туреччині: система освіти, цілі, завдання, умови для навчання та модернізація URL:<https://bigbro.com.ua/osvita-v-turechchini-sistema-osviti-tsili-zavdannya-umovi-dlya-navchannya-ta-modernizatsiya/>
5. Труднощі у реформуванні програми професійно-технічної освіти Туреччини на сучасному етапі URL: https://lib.iitta.gov.ua/4208/1/Trudnoshi_u_reformuvanni.pdf
6. TÜRK EĞİTİM SİSTEMİNİN ÖZELLİKLERİ URL:file:///C:/Users/User/Downloads/5902-35099-1-PB.pdf

*Павлова Анастасія,
здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
факультету початкового навчання
Науковий керівник: **Петінова Оксана**, д. філос.н.,
професор кафедри філософії,
соціології та менеджменту соціокультурної діяльності,
Університет Ушинського, м. Одеса, Україна*

МІФ ПРО СІЗІФА: СУТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ АБСУРДУ

Альбер Камю – французький романіст, філософ, естетик, есеїст. Його доробку належить два романи, три повісті і понад два десятки коротких прозових творів, що зустріли схвальні відгуки як на літературній ниві, так і на філософському поприщі. Але Камю важко віднести до якоїсь конкретної філософської традиції, адже він завжди протидіяв будь-якій школі, не визнавав жодну норму, аналітично спростовував аргументи своїх сучасників і творив власний «сенс». Дослідницьких робіт по творчості письменника в країні дуже мало. У наявних же роботах, увагу дослідників як правило зосереджено на пізній творчості письменника або на утриманні його робіт, не зачіпається філософський аспект. Тому актуальність статті обумовлена необхідністю цілісного осмислення проблеми абсурду людини у творчості Камю.

Найяскравішими представниками «театру абсурду» вважаються Е. Йонеско, С. Беккет, Ж. Жене, почасти — А. Адамов, Е. Олбі та ін. Утім, термін «театр абсурду» є досить умовним. Відомий англійський літературознавець М. Есслін, який його запровадив, зазначав, що не існує «ні організованого напрямку, ні мистецької школи», яка б називалася «театром абсурду». Часто виникнення творів “театру абсурду” пов’язували з філософією екзистенціалізму, перш за все – з творчістю А. Камю. Абсурдисти, подібно до

автора “Міфу про Сізіфа”, відчували абсурдність людської екзистенції в абсурдному хаотичному світі. Класичним періодом “театру абсурду” стали 50-ті – початок 60-х років. Кінець шістдесятих ознаменувався міжнародним визнанням “абсурдистів”: Іонеско обрали до Французької академії, а Беккет здобув звання лауреата Нобелівської премії. Нині вже немає серед живих Жене, Беккета, Іонеско, але продовжують творити Пінтер та Олбі, Мрожек та Аррабаль. Іонеско вважав, що “театр абсурду” існуватиме завжди: абсурд заповнив собою реальність, і сам здається реальністю. І дійсно, вплив “театру абсурду” на всесвітню літературу, особливо на драматургію, важко переоцінити.

Українські професори, доктори наук і дослідники доволі часто зупинялися на схожих питаннях. Вони приділяли увагу не тільки суті абсурду, але і його реальності в суспільному бутті, поетики абсурду, у сенсі творчих проявах та його актуальності. Серед них можна назвати такі імена як Г. Фокович [2], О. Бучин, [1] Ю. Горідько та інші. О. Бучин [1] розглядав реальні ситуації абсурду, які узвичаїлися у сучасному суспільному бутті. Необхідністю стало осмислення абсурдних ситуацій та умов практичного виходу з них. Г. Фокович [2], доктор філологічних наук визначав змістові риси поетики абсурду в українській літературі, зокрема в драматургії М. Куліша. Виділяв явище абсурдності у сенсі творчості.

Саме поняття абсурд у його сучасному філософському значенні ввів філософський письменник А. Мальро, тобто абсурд, як характеристика існування людини в сучасному світі. У певному розумінні і Камю, і Сартр вважали Мальро своїм наставником. Камю перетворив абсурд на фундаментальне поняття своєї філософської системи. Сам термін “абсурд” (від лат. *absurdus*) означає безглуздя, нісенітницю, неможливість. Камю визначив абсурд як “метафізичний стан людини в світі”, отже як основну проблему людського буття. “Для Камю абсурдність не є онтологічною категорією, іманентною світобудові, - вона є породженням самоусвідомлення людини в світі” [3]. За розумінням А. Камю, абсурд – «метафізичний стан людини в світі» [4]. Усі вираження буття людини - це суцільне абсурдне явище: абсурдне життя, абсурдне самогубство, абсурдна свобода, абсурдна творчість і т.д. Такі головні тези постають у головній праці, есе французького філософа «Міф про Сізіфа». Він показує, що життя повне нісенітниць, непотрібних страждань, що перемирюються смертю через нездійсненних ілюзій і ідей. Камю ще на початку своєї праці, до основної частини, зауважує, що мова йтиме про «абсурдну чутливість, а не про філософію абсурду» [5].

У своєму есе Камю стверджує, що абсурд може заповнити будь-яку людину, навіть рядову, звичайну, яка особливо переймається сенсом буття. У безглуздя він вніс зміст своїм викликом: «єдина правда – непокірність» [6] Камю вважає його абсурдним героєм — Сізіф сам котить свій камінь, він раз за разом досягає вершини гори і тому щасливий. Доки людина не усвідомлює своєї долі, вона не усвідомлює абсурду. Абсурд - це доля не лише таких як

Сізіф, Дон Жуан, Актор та інших. Але абсурд має сенс лише настільки, наскільки з ним не згоджуються люди та суспільство. На відміну від філософів, які у принципі не визнають пізнаваності світу, Камю вважає його пізнаваним, але це пізнання завжди буде гіпотетичною теорією людської свідомості, іншого результату досягти неможливо. Пізнання світу межує з пізнанням абсурду – це взаємопов'язані речі.

Отже, теоретичною розробкою філософії абсурду є "Міф про Сізіфа", у якому Камю розглядає зв'язок абсурду і самогубства, абсурдну людину, абсурдну творчість, абсурдну свободу. Камю визначив абсурд як фундаментальну проблему буття. Філософ стверджує, що абсурдним не є ні світ, ні людина - абсурд виникає лише у їхній взаємній присутності, адже це "метафізичний стан людини в світі". Головна відмінність Камю у підході до проблеми абсурду полягає в тому, що абсурд розглядається не як висновок, а як початок роздумів. Камю прагне не просто констатувати факт абсурду, а саме ті наслідки, до яких він приводить. Камю також шукає виходу зі стану абсурду. Таким виходом з абсурду став бунт. Бунт як логічне продовження філософії абсурду.

Література:

1. Бучін О. Реальність абсурду в суспільному бутті. 2018. URL: http://www.fps-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/20_2018/4.pdf
2. Фокович В. Поетика абсурду в українській драматургії першої половини ХХ століття (на матеріалі творів М. Куліша та І. Костецького). Київ. 2015. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Mukan_Volodymyr/Poetyka_abusurdu_v_ukrainskii_dramaturhii_pershoi_polovyny
3. Наливайко Д. Інтелектуальна проза А. Камю / А. Камю. Вибрані твори у 3-х т. т.3. Харків, 1997. С.600.
4. Камю А.: філософія абсурду. [online] Доступно: <https://ru.osvita.ua/vnz/reports/philosophy/13023/>
5. Камю А. ФІЛОСОФІЯ АБСУРДУ. [online] Доступно: <https://studentbooks.com.ua/content/view/1379/53/1/3/>
6. Міф про Сізіфа. [online] Доступно: <https://uk.wikipedia.org/wiki>

Білоусова Кіра,

здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, ОНП «Філософія» соціально-гуманітарний факультет, Університет Ушинського, м. Одеса, Україна

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФІЛОСОФСЬКОГО ОСМИСЛЕННЯ ЛЮБОВІ

Тема любові хвилює серця людей протягом всієї історії людства, починаючи від трактування перших Божих заповідей про любов до Бога та